

TIL Olje- og energidepartementet
Pb. 8148 Dep, 033 Oslo

FRA Norsk Vannkraftsenter v/Hege Brende, daglig leder
Alfred Getz vei 4, 7491 Trondheim

DIN REF.

VÅR REF.

DATO

19. desember 2015

INNSPILL TIL ENERGIMELDINGEN FRA NORSK VANNKRAFTSENTER

Vi viser til Olje- og energidepartementets arbeid med den kommende energimeldingen og vårt innlegg på høringsmøtet 9. desember 2015 fra Norsk Vannkraftsenter, NVKS. Vi sender med dette over vårt innspill i skriftlig form.

Ut over vårt konkrete budskap fremmet her, stiller Norsk Vannkraftsenter seg bak våre medlemmers innspill til den kommende energimeldingen, og her kan spesielt nevnes Energi Norge, Statkraft, Agder Energi. Vi vil også spesielt fremheve Energi21-strategien med dens fokus på utdanning, innovasjon og kompetansebygging. Her fremmes vannkraft som ett av to områder med spesielt fokus, av totalt seks. Energi21 sitt innspill til energimeldingen er derfor noe Norsk Vannkraftsenter støtter opp om.

Vårt hovedbudskap:

Energimeldingen må inkludere tydelige anbefalinger, retningslinjer og prioriteringer for grunnleggende oppgradering, drift og vedlikehold av eksisterende infrastruktur som er kritisk for Norges største fornybare teknologi, vannkraften. Og det må rettes mot eksisterende fasiliteter der kompetansemiljøene og ekspertisen allerede er tilstede.

Dette sikrer samfunnsmessig langsiktig verdi og konkurransekraft, og er ikke noe vi kan overlate til enkeltaktører eller academia alene.

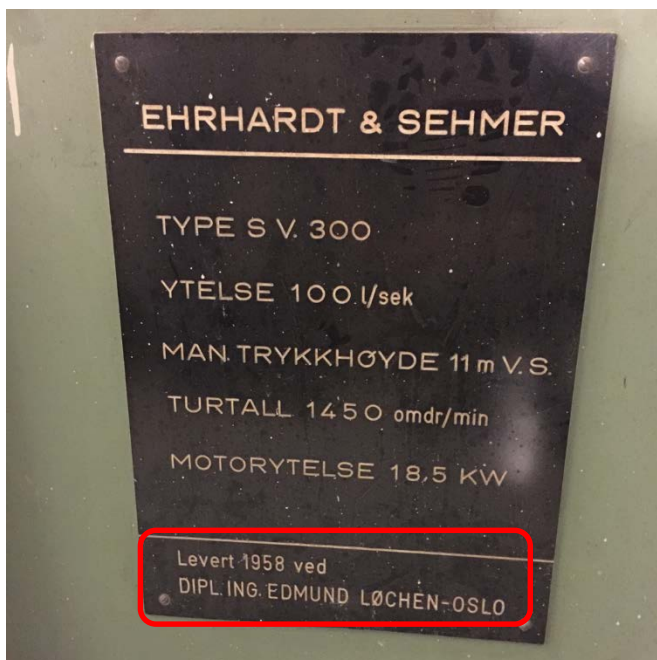
Storskala vannkraft er ikke et spesielt prioritert teknologiområde i EUs virkemiddelapparat, og det er Norge selv som må sikre sine verdier når det kommer til dette området!

I Norge sitter vi på en unik infrastruktur spesifikt spesialisert innen vannkrafttekniske områder: Vannkraftlaboratoriet, Turbinlaboratoriet, Vassdragslaboratoriet, og relaterte laboratorier tilknyttet elkraft og ingeniørgeologi. Alle disse laboratoriene er lokalisert til Trondheim, med tilknytning til NTNUs sivilingeniørutdanning og fagmiljøene her. Samlet sett utgjør disse laboratoriene ryggraden i den norske kompetansebyggingen innen vannkraft. Men denne viktige fysiske infrastrukturen er i forfall.

Nåværende strategier og utredninger adresserer ikke oppgradering av eksisterende fasiliteter i spesiell grad. Og virkemiddelapparatet for infrastruktur til forskning og utdanning er i stor grad rettet mot nybygging og innkjøp av enkeltanlegg- og komponenter. Den inkluderer ikke investeringer til grunnleggende drift og vedlikehold.

Vannkraft er en moden teknologi og vi startet ikke med nye flotte og blanke ark. I Norge har vi greid å opprettholde grunnleggende fasiliteter for forskning og utdanning: Det var på Vannkraftlaboratoriet ved NTNU i Trondheim at herværende statsråd gjorde den offisielle åpningen av Norsk Vannkraftsenter 10. februar 2014. Det samme Vannkraftlaboratoriet feirer hundreårsjubileum i 2017.

Laboratoriene i Trondheim har direkte bidratt til etablering av nye bedrifter, utvikling av ny teknologi og sikring av kompetanse og kunnskap for academia, næringsliv og myndigheter, nasjonalt og internasjonalt. Men laboratoriene har prekære behov: høy alder, slitasje og krevende strukturer for drift og vedlikehold gir flere av disse en svært usikker fremtid. Men det er også disse fasilitetene som er kritiske for fremtidig verdiskaping for norsk vannkraft!

Det er behov for grunnleggende reinvesteringer og oppgraderinger, ikke nye høyteknologiske instrumenter eller apparatur, men grunnleggende i ordets rette forstand: nye rør og pumper, ventilasjon, nye kontrollanlegg, ressurser til vedlikehold og gode modeller for drift. Dette er helt nødvendig for å opprettholde funksjonalitet og verdi på disse fasilitetene.

En liten kikk på virkeligheten:

Dette er en av to plaketter som står på festet til det sentrale pumpe- og røranlegget i Vassdragslaboratoriet i Trondheim. Pumpene ble installert av Diplomingeniør Edmund Løchen i 1958. De er 57 år gamle. Og Herr Løchens pumper har jobbet trofast i disse årene, etter hvert sterkt på overtid.

En forhenværende statsråd klippet i 2012 snoren og ga navnet sitt til den såkalte 'Ola-renna' i Vassdragslabben. Denne

vannrenna er et teknisk vidunder med en 12,5 meter lang tiltbar vannstrøm til 6.6 millioner kroner, innkjøp gjennom infrastrukturmidler fra Forskningsrådet.

Selvsamme nyinnkjøpte vannrenne drives av de 57 år gamle pumpene til Edmund Løchen...

Godt håndverk står seg, men det er likevel ikke Løchens pumper som kan bringe norsk vannkraft inn i fremtiden!

Vannkraft er ikke en teoretisk øvelse, og den norske vannkraftkompetansen har sitt fundament i den fysiske infrastrukturen for utdanning, forskning og kommersialisering. Unik og høy kompetanse er et reelt konkurransefortrinn, og en av de viktigste verdidriverne i den vestlige verden, sammen med innovasjonsevne.

Norsk kompetanse og norsk kunnskap har vært verdensledende på krevende vannkrafttekniske områder. I konkurranse med langt billigere arbeidskraft i utlandet så er fremdeles den norske kompetansen konkurransedyktig internasjonalt: man er villig til å betale mer for å få det beste.

Men kompetanse bygger seg ikke selv. Det krever gode læringsmiljøer, de beste lærerkreftene, reelle prosjekter for uttesting og god fysisk infrastruktur for laboratorier, modellforsøk og opplæring.

Norsk Vannkraftsenter er et nasjonalt senter for å sikre og videreutvikle utdanning og forskning innen vannkrafttekniske områder, og representerer med dette Norges største fornybare energisektor. Norsk Vannkraftsenter har per i dag over 35 medlemsselskaper, med NTNU, Energi Norge og NVE som hovedpartnere. Våre medlemmer er aktører innenfor hele verdikjeden for vannkraft; kraftselskaper, konsulenter, leverandører og utdannings- og forskningsinstitusjoner.